

รามเกียรติ์

นำเสนอเมื่อ : 3 ม.ค. 2551

รามเกียรติ์ เป็นวรรณคดีของไทยที่สำคัญเรื่องหนึ่ง เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย เนื้อเรื่องและสำนวนกลอนในเรื่อง รามเกียรติ์ มีความไพเราะ มีคติสอนและแง่คิดในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นอันมาก สอดแทรกเอาไว้อย่างดีทั้งเรื่อง ตามหลักนิยมของอินเดียในเรื่อง และหลักนิยมของไทยในสำนวนกลอน บทละครเรื่องรามเกียรติ์ได้วาดเป็นภาพจิตรกรรมฝาผนังไว้ที่ศาลารายรอบพระอุโบสถ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) นิยมนำมาแสดงเป็นโขน เขียนขึ้นมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าฯ จำนวน 178 ห้อง เขียนโดยจิตรกรที่มีฝีมือยอดเยี่ยมของไทย เป็นภาพจิตรกรรมงดงาม ทรงคุณค่าทางศิลปกรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยมีการซ่อมแซมหลายครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2375, พ.ศ. 2425, พ.ศ. 2475 และครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2525 นอกจากนี้เนื้อเรื่อง รามเกียรติ์ แท้ ๆ จากห้อง 1 ถึงห้อง 178 ยังมีเรื่อง **การอวตารของพระนารายณ์** ในปางก่อน ๆ อันเป็นที่มาของเรื่อง รามเกียรติ์ อีกหลายปางคือ **นรสิงหาวตาร** ซึ่งเป็นปางที่สี่ **วราหาวตาร** ซึ่งเป็นปางที่ก่อให้เกิดดวงศพระนารายณ์ขึ้น ที่โลกมนุษย์คือ **ท้าวอินมาตน์** โอรสพระนารายณ์ ที่เกิดจากองค์พระนารายณ์เอง ไทครองกรุงศรีอยุธยาที่ **พระอิศวร** โปรดให้ **พระอินทร** ลงมาสร้างให้หลานปู่ของ ท้าวอินมาตน์ คือ **ท้าวทศรถ** ผู้เป็นพระราชบิดาของ **พระราม**

กำเนิดรามเกียรติ์

กำเนิดเรื่องรามเกียรติ์นั้นเดิมเป็นเรื่องของชาวอินเดีย เรียกตามภาษาของชนชาตินั้นว่า **รามายณะ** ชาวอินเดียโดยเฉพาะที่นับถือ **พระวิษณุ** ถือว่า รามายณะนี้เป็นคัมภีร์สำคัญ เท่ากันเป็นคัมภีร์ศาสนา ใครได้อ่านถือว่าได้บุญ ฤๅศได้ขึ้นสวรรค์ เมื่อราวประมาณ พ.ศ. 1900 ชาวอินเดียตอนใต้ได้เข้ามาทำการค้าขาย และตั้งถิ่นฐานทางฝั่งตะวันออกแห่งมหาสมุทร พวกหนึ่งได้นำวัฒนธรรมมาไว้ในหมู่เกาะใต้ ผู้แต่งเรื่องรามายณะนี้ เป็น **ฤๅษีชื่อ วาลมิกิ** ได้แต่งเรื่องนี้เมื่อประมาณ 2400 ปีเศษมาแล้ว ตามตำนานว่า พระวาลมิกิได้ฟังเรื่องพระรามายณะจาก **พระนารท** ต่อมมาพระวาลมิกิได้ไปที่ฝั่งแม่น้ำกับนางตมสา ซึ่งอยู่ไกลแม่น้ำคงคา ได้เห็นนางนกรกระเรียนตัวหนึ่ง ร้องคร่ำครวญถึงตัวผู้ ซึ่งถูกพวกร่างยักษ์ พระวาลมิกิเห็นเช่นนั้นก็อุทานออกมาด้วยความสลดใจ เสียงที่อุทานมานั้นจะอยู่ใน **คณะฉันท** ไซสำหรับขับได้ จึงได้นำทำนองนี้ซึ่งพบใหม่มาแต่งเรื่องรามายณะ และเรียกฉันทนี้ว่า **โคลก (โคล)** เพราะฉันทนี้เกิดจากความสลดใจ เรื่องรามายณะนี้ เป็นเรื่องยาวประกอบด้วยฉันทถึง 24000 โคลก แบ่งออกเป็นตอนๆ เรียกว่า **กัณฑ์** รวมทั้งหมด 7 กัณฑ์ คือ **พาล** **อโยธยากัณฑ์** **อรุณยกัณฑ์** **กิษิกินธา** **กัณฑ์** **สุนทรกัณฑ์** **ยุกธ-กัณฑ์** และ **อุตตรกัณฑ์** เรื่องรามเกียรติ์มีบุคคลสำคัญในเรื่องคือ **พระราม** **นางสีดา** และ **ทศกัณฐ์** นักปราชญ์บางท่านเชื่อว่าเป็นเรื่องที่มีมานานกว่า 2400 ปี แต่เป็นเรื่องที่กระจัดกระจายอยู่ และวาลมิกิได้รวบรวมขึ้นมาใหม่

รามเกียรติ์ในประเทศไทย

ตามหลักฐานที่พอจะอนุมานได้ ปรากฏว่าเรื่องรามเกียรติ์ หรือรามายณะได้เข้ามาในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า 900 ปีล่วงมาแล้ว เพราะที่ปราสาทหินเมืองพิมายมีภาพสลักศิลาเรื่องรามเกียรติ์ ส่วนในสมัยสุโขทัยก็มีพุทธถึงถ้าพระราม ถ้าสีดา ในจารึกของพ่อขุนรามคำแหง

แต่เรื่องที่ปรากฏเป็นวรรณคดีนั้น เดี๋ยวเราจะเคยมีหรือไม่ ไม่มีหลักฐานแน่ชัด มีคำฉันท์อยู่เรื่องหนึ่ง ชื่อ **ราชาพิลาป คำฉันท์(นิราศสีดา)** ผู้แต่งไม่ปรากฏนาม เป็นเรื่องที่แต่งสมัย**สมเด็จพระนารายณ์มหาราช** พรรณนาความคร่ำครวญของพระราม ตอนออกเดินทางที่ยาวตามหานางสีดา (เรื่องนี้นับเป็นรามเกียรติ์เรื่องเดียวที่เกิดขึ้นก่อนรามเกียรติ์ฉบับพระเจากรงธนฯ และตกทอดมาจนถึงสมัยปัจจุบัน) ในสมัยกรุงธนบุรี **สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี** ได้ทรงพระราชนิพนธ์สำหรับให้ละครหลวงเล่น ปัจจุบันมีอยู่ไม่ครบ ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ **พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช** ได้ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเพื่อรวบรวมเรื่อง รามเกียรติ์ ซึ่งมีมาแต่เดิมให้ครบถ้วน สมบูรณ์ตั้งแต่ต้นจนจบ ต่อมา **พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย** ได้ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ เพื่อให้ละครหลวงเล่น ได้ทรงเลือกมาเป็นตอน ๆ รามเกียรติ์นี้จึงมีสำนวนกลอนที่ไพเราะที่สุด **พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว** ทรงพระราชนิพนธ์บทละครเรื่อง รามเกียรติ์ โดยดัดแปลงจากพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย เพื่อใช้ในการเล่นโขนซึ่งจะมีอยู่เพียงบางตอนที่คัดเลือกไว้เท่านั้น เช่น **ตอนนางลอย ตอนหักคอช้างเอราวัณ ตอนสีดาลุยไฟ** เป็นต้น